

efterspore, bekræfter det, som er sagt i Lovforslagets Motiver, at man den Gang er gaaet ud fra de Enhedspriser, Kommissionen har regnet med som rigtige, og at man dertil har lagt en Overpris for formodet Stigning i Materialpriserne, siden disse Enhedspriser er blevet beregnet. Man er gaaet ud fra, at Enhedspriserne i sig selv var rigtigt beregnede paa det Tidspunkt, de blev fastslaaet. Med mine Udtalelser i Gaar i Folketinget har jeg ikke, som det ærede 5te kongevalgte Medlem har forstaaet det af Bladenes Referater, villet sige, at Rigsdagen ikke kunde fralægge sig sit Ansvar, jeg er kun fremkommet med en meget antydningssvis Udtalelse, gaaende ud paa, at den daværende Rigsdag og Regering — dermed mener jeg Rigsdagen og Regeringen i 1904 ved Lovforslagets Fremkomst — jo muligt kunde have positivt stillet Spørgsmaal om og faaet Oplysning om; paa hvilken Basis de Beregninger hvilede, som Lovforslaget var udarbejdet paa, og da Sagen yderligere var fremme i 1908, havde der ogsaa den Gang været Lejlighed dertil. Det er muligt, at man da bedre kunde være kommet til Bunds i Sagen end nu. Jeg har, som sagt, kun ringe Haab om, at man nu kan komme synderligt dybere i det.

For saa vidt det ærede 5te kongevalgte Medlem ønskede en forbindelse Udtalelse fra mig om, at med dette Lovforslag var man færdig med Spørgsmaalet om Københavns Personbanegaard, og at der herefter ikke vilde blive forelagt Forslag til yderligere Bevillinger til denne Sags Fuldenelse, saa skal jeg vel vogte mig for at komme med nogen som helst bindende Udtalelse i saa Henseende. Dertil har jeg i den korte Tid, jeg har haft med de Ting at gøre, alt for rig Erfaring for, hvorledes Forholdene forskyder sig fra det ene halve Aar til det andet, og hvorledes Udgifter, man sikkert troede at kunne spare, senere viser sig at være ganske nødvendige. Men jeg vil pege paa, at det efter min Opfattelse ganske sikkert staar i Forbindelse med den Udvikling, der er til Stede i denne Virksomhed som i alle andre Virksomheder. Hensigten med Lovforslaget er nu at forelægge for Rigsdagen, hvad man nu anser for at være fornødent til denne Sags fulde Gennemførelse; men skulde Forholdene nødvendiggøre en eller anden Ændring i de bestaaende Anlæg, maa man naturligvis foreslaa den. Saaledes er Forholdet hele Landet over, der er ikke noget Sted i Landet, hvor man kan sige, at Jernbanevæsenet er færdigt, og at der ikke vil kunne

komme nye Forslag senere, derimod vil jeg være ret sikker paa, at hvad der herefter vil komme vedrørende Københavns Personbanegaards Anlæg, er Ting, som egner sig til umiddelbar Optagelse paa Finansloven.

Det ærede 5te Medlem for 1ste Kreds (Rambusch) udtalte, at denne Sag havde været lærerig i flere Henseender, og det skal jeg ikke bestride, men for saa vidt den skulde være lærerig særlig med Hensyn til Paalideligheden af Statsbanernes Overslag, vil jeg gerne sige, at jeg tror, man maa give Læren en mere omfattende Adresse, jeg tror, man i det hele maa sige, at denne Sag saavel som alle tekniske Sager er meget lærerig med Hensyn til Paalideligheden af tekniske Beregninger overhovedet. Man faar gennem denne Sag som gennem alle Sager den Belæring, som for øvrigt slet ikke er forunderlig, at det er ikke saa let forud at beregne Bekostningen ved Anlæg af et saa betydende Omfang som dette og de mange andre Anlæg, vi af og til har Grund til at beskæftige os med, og jeg vilde have troet, at det ærede 5te Medlem for 1ste Kreds (Rambusch) med de særlige Forudsætninger, som dette ærede Medlem besidder, vilde have kunnet forklare os en Del af de Aarsager, der gør sig gældende netop med Hensyn til Beregningen af tekniske Anlæg. Der er ingen, der mere end det ærede Medlem kan være fortrolig med, hvilke Vanskeligheder Teknikerne har at overvinde, naar de skal fremsætte paalidelige Overslag over saadanne Anlæg. Naar f. Eks. det ærede Medlem gentagende opholdt sig ved Sætningen „at det har vist sig“ og mente, at dette var en daarlige Forklaring paa Overskridelserne, saa skulde jeg tro, at det ærede Medlem fra sine egne Erfaringer overordentlig let vilde kunne hente Eksempler paa, „at det har vist sig“, og at der ikke har været nogen anden Forklaring, end at det har vist sig, at Beregningen var forkert; Forholdet er nemlig dette, at man jo meget vel kan sidde i et Ingeniørkontor og udregne, hvor meget det antagelig vil koste, medens den endelige Pris jo bestemmes af dem, der giver Tilbud paa Arbejdet. Og det er ganske udelukket, at Ingeniørerne kan sidde i deres Kontor og vide, hvilken Pris Entreprenørerne til syvende og sidst vil udføre Arbejdet for. Jeg ser ikke, der er nogen anden Forklaring paa Forskellen mellem Beregningerne og det Beløb, som Entreprenørerne forlanger, end „at det har vist sig“, og jeg finder da dette Udtryk